

mlijeko i mliječni proizvodi, povrće, jaja itd. Ova vrst ishrane u prosjeku ne poskupljuje životne troškove, jer su te vrsti hrane po cijinama na tržištu često jeftinije od hrane s visoko kaloričnom vrijednosti tj. tzv. jake hrane. Iznimno ako je bolesniku propisana specijalna dijeta koja se sastoji od naročito skupe hrane, mogla bi se takvom bolesniku priznati na ime troškova ishrane posebna naknada. Međutim u takvom slučaju bio bi oštećeni dužan dokazati da mu je propisana upravo tačno određena hrana i jelovnik, kao i dokazati da su cijene takve hrane na tržištu veće od cijena redovne hrane. U toku spora tužitelj nije dokazao da mu je propisana specijalna dijetna hrana s posebnim jelovnikom naročito skupih jela, pa se stoga ne može uzeti da su mu troškovi života zbog dijetne ishrane poskupili.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Prvostepena presuda od 4.IV 1969.

Vijeće: Gabro Badovinac, dr Emilio Pallua, prof.dr Branko Jakaša

Udar broda u obalu - Brodarova odgovornost - Zastara - Brodar se ne može u svoju korist pozivati na trošnost obale koju je njegov brod udarom oštetiio ako je zapovjednik bio upozoren na trošnost obale i pozvan da, zbog prijeteće oluje, privremeno napusti vez - Zastara iz ovih zahtjeva iznosi godinu dana - Brodar je dužan nadoknaditi štetu prouzrokovanu obali u omjeru prema njenoj trošnosti - Ostalu posrednu štetu nadoknadjuje u punom iznosu

Tužitelj je tvornica koja ima svoju obalu, a tuženik je brodar kojega je brod uz tu obalu bio privezan. Tužitelj u tužbi navodi da je tuženikov brod udarom, koji je bio prouzrokovan olujnim vremenom, oštetiio njegovu obalu i traži da mu nadoknadi troškove popravka, a osim toga i troškove koje je on imao zbog toga što je svoju robu morao prevoziti u luku Split, jer je njegova obala navedenim oštećenjem bila neupotrebljiva. Tuženik se brani navodom da je obala bila u vrlo trošnom stanju, što dokazuje okolnošću da je tužitelju od strane nadležnih organa bio ostavljen kratki rok da obalu hitno popravi pod prijetnjom zabrane njene upotrebe.

Sud je udovoljio djelomično tužbenom zahtjevu koji se odnosi na popravak obale, a u cijelosti tuženika proglašio obaveznim za naknadu povećanih troškova koje je imao tužitelj zbog toga što je robu morao zbog ukrcaja prebacivati u Split.

Bitni razlozi prvostepenog suda su slijedeći:

Zapovjednik broda bio je upozoren na opasnost, pa je usprkos tomu napustio brod, a nije dao nikakove upute časniku broda, te je dopustio prvom časniku broda da napusti brod i ode u Split. Obzirom na to radnici tužitelji propustili su dužnu pažnju u svom radu, pa je stoga tuženi odgovoran za štetne posljedice postupaka i rada svojih radnika, a napose zapovjednika i prvog oficira palube, te je s tim u vezi i odgovoran za nastalu štetu na tužiteljevoj obali, koja je uslijed djelovanja valova i vjetra nastala udaranjem tužiteljeva broda o obalu.

Prigovor zastarjelosti potraživanja koji je istakao tuženi u toku spora nije osnovan. Zastarjelost potraživanja u predmetnom slučaju nije godina dana kako to ističe tuženi, već je rok zastarjelosti za predmetno potraživanje tri godine. Naime zastarjelost od godine dana koja je predviđena u Zakonu o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova ne može se primijeniti na predmetni spor, jer se odnosna zastarjelost odnosi na štete koje su nastale kao posljedica iskorištavanja broda i odgovornosti za štete koje su nastale na robu koju brod prevozi. Ujedno na predmetni slučaj ne može se primijeniti ni kraći rok zastarjelosti predviđen u Zakonu o sudaru brodova, odnosno u Medjunarodnoj konvenciji o sudaru brodova, jer se i odnosni zastarni rokovi ne primjenjuju na ovakav slučaj, nego na sudar jednog broda s drugim. Obzirom na to i na predmetni slučaj, iako se radi o sporu koji se tiče broda i koji je nastao kao posljedica plovidbe po moru, ima se primijeniti opći zastarni rok iz čl.19. Zakona o zastari potraživanja, pa se stoga prigovor zastarjelosti nije mogao uvažiti.

Ocjenjujući pitanje visine štete sud je u cijelosti priznao tužitelju štetu od 35.640.- Din, koja je nastala tužitelju time što je on uslijed oštećenja njegove obale u Dugom Ratu bio prinudjen da svoju robu prevozi radi ukrcaja na brodove u luku Split. Ovaj svoj zahtjev tužitelj je dokazao izvatkom i specifikacijom na koje je brodove robu prevozio i u kojim količinama, a tuženi sa svoje strane nije dokazao da odnosne tvrdnje tužiteljeve nisu tačne u pogledu količine i visine učinjenih troškova.

Ocjenjujući tužiteljev zahtjev za naknadu štete nanesene njegovoj obali udaranjem broda, sud je dosudio tužitelju iznos od 146.190.- Din, a odbio ga je s viškom zahtjeva.

Ocjenjujući zahtjev tužiteljev koji je on označio sa 486.301,76 Din, a prema njegovom troškovniku kojega je osnovanost prihvatio i vještak, sud je uzeo da oštećenje obale prije nastupa spornog slučaja, kojim je obala konačno oštećena udarom

broda, nije bilo kako to nalazi vještak u svom nalazu i mišljenju 40%, već da je oštećenje obale prije spornog udara bilo daleko veće, te da je ono dosizalo i do 70%.

G.B.

B) Odluke stranih sudova i arbitraža

ENGLESKI APELACIONI SUD

Presuda od 7.III 1969.

Brod "Putbus"

Ograničenje odgovornosti vlasnika broda - Osnivanje fonda ograničene odgovornosti u inozemstvu - Ako je u inozemstvu osnovan fond ograničene odgovornosti i nakon toga u Engleskoj položen polog za oslobodjenje broda zaustavljenog u Engleskoj, polog se na zahtjev brodovlasnika oslobadja - Polog se oslobadja bez obzira na to da li će engleska presuda u zemlji gdje je fond osnovan imati učinak "res judicata"

Na putu u Rotterdam, u nizozemskim vodama, došlo je 25.XI 1967. do sudara broda "Stubbenkammer", pripadnosti DDR i engleskog broda - tankera "Zenatia". Brod "Stubbenkammer" je potonuo. Nizozemski državni organi su podigli podrčinu, jer je smetala plovidbi, a na trošak vlasnika. Brodovlasnici "Stubbenkammera" su radi ograničenja svoje odgovornosti prema Nizozemskoj vladi položili fond ograničene odgovornosti u visini od nizozem. forinti 353.653,47. Engleski brodovlasnici broda "Zenatia", smatrajući da je do sudara došlo krivnjom "Stubbenkammera", a u namjeri da povedu parnicu u Engleskoj radi naknade štete, dali su zaustaviti brod istog brodovlasnika "Putbus" ("sister-ship"). Istočno-njemački brodovlasnici su brod oslobodili položivši u Engleskoj polog od engleskih funti 30.000.--, koji je odgovarao visini zahtjeva za naknadu štete.

Tuženi vlasnici "Putbusa" ustali su prijedlogom za vraćanje toga pologa s obzirom na to što je fond ograničene odgovornosti položen u Rotterdamu. Prvostepeni sudac Karminski odbio je taj prijedlog tuženog, jer je smatrao da je, s obzirom na mjesto polaganja fonda ograničene odgovornosti, slobodan da po svojoj ocjeni odbije ili prihvati zahtjev, a nije htio da ga prihvati smatrajući da presudu engleskog suda o odgovornosti u sudaru i o iznosu štete Nizozemska vlada ni sud ne moraju smatrati kao presudjenu stvar ("res judicata").